

Är minskad elanvändning en beteendedeutmaning?

Förvaltare

Erik Bohjort, Nordic Behaviour Group

Azarina Bäckström, Väsbyhem

Kristofer Olsson, Vitec

2023-03-15

Agenda

- Bakgrund
- Kort introduktion till fältet beteendeinsikter
- Projektplanen
- Resultaten
- Vägarna framåt

Hur involvera och medvetandegöra hyresgästerna i hållbarhetsfrågan?

Hur arbeta med beteendeförändring?

Behov hos bostads- och fastighetsbolag i Vitecs Fokusgrupp för hållbarhetsansvariga

Samarbete NBG – Vitec – Laholmshem – Väsbyhem

Väsbyhem

4 900 Hyresbostäder

40 000 kvm lokalyta

483 förmedlade bostäder 2022

39 500 i bostadskön

86 anställda

489 mkr i omsättning (2021)

”

Allmännyttigt
bostadsbolag i Upplands
Väsby sedan 1948.

VÄSBYHEM
En värd för alla

Vårt uppdrag

”Ska med fokus på sund ekonomisk och miljömässig hållbarhet bygga och förvalta ett variationsrikt bestånd av bostäder i Upplands Väsby samt säkerställa kundnöjdhet genom positivt bemötande och lyhördhet för kundens behov.”

En värd för alla. Idag och i morgon.

Projektet

Utmaningen, arbetsmomenten, projektplanen och
resultaten hittills

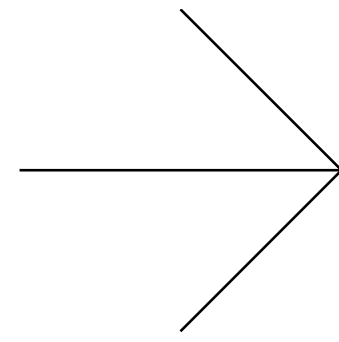
Beteendeinsikter – ungt men växande fält

Beteende som utfall

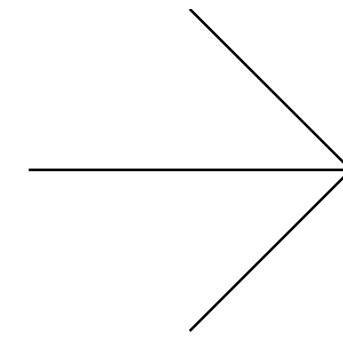
Evidensbaserad och datadriven arbetsprocess

Ett fält som kompletterar andra discipliner

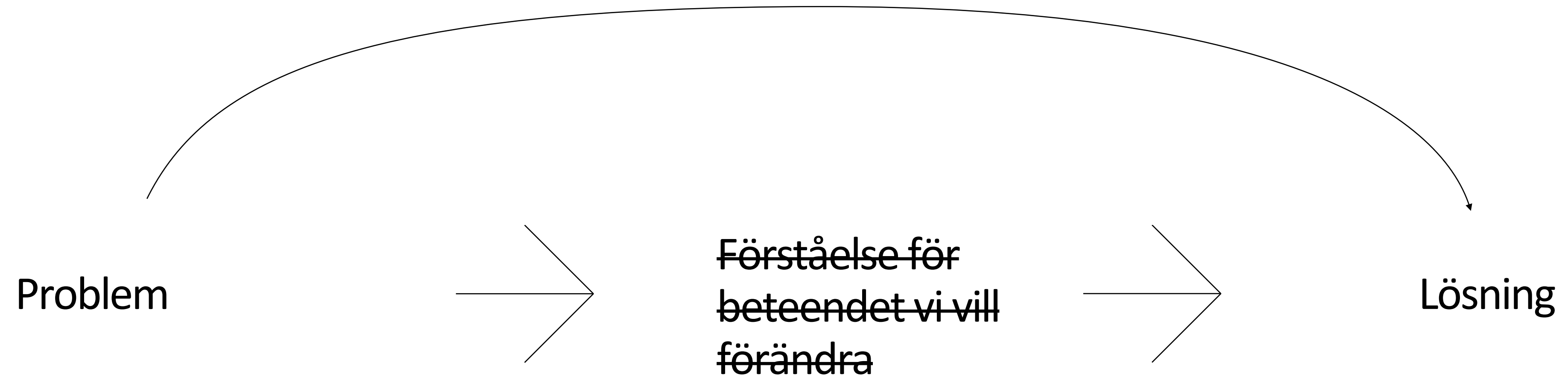
Problem

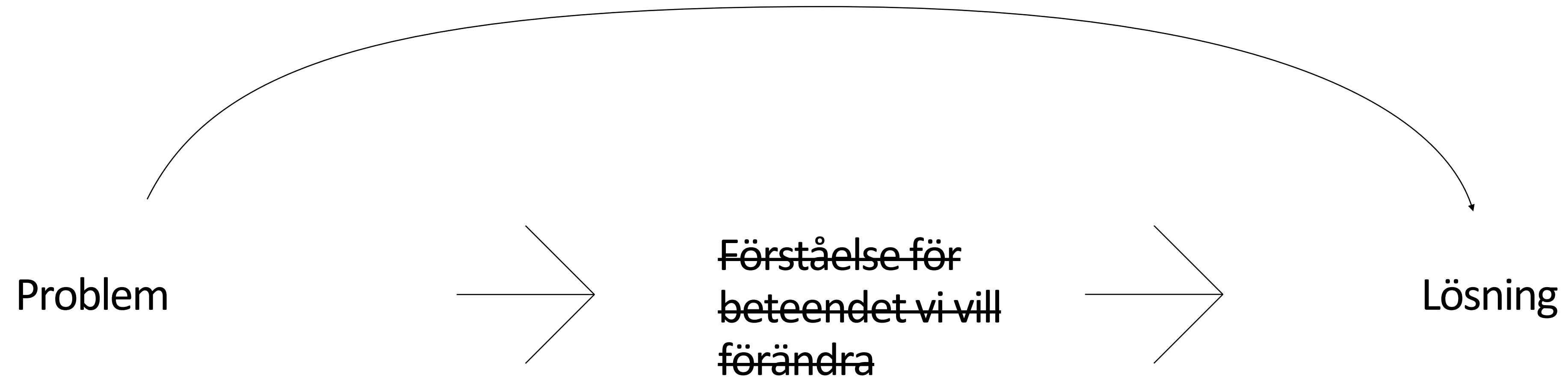

Förståelse för
beteendet vi vill
förändra

Lösning

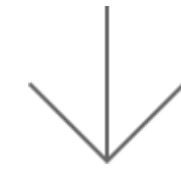

ISLAGIATT – "It Seemed Like A Good Idea At The Time"

När vi går direkt från problem till lösning arbetar vi utifrån ISLAGIATT-principen.

Beteendeinsikter hjälper oss att skapa insatser som adresserar barriärer som hindrar viktiga beteenden.

Arbetsprocess för beteendeförändrande insatser

Beteendereduktion

Identifiera beteendeutmaningen och definiera målbeteendet

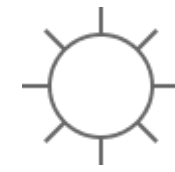
Beteendediagnos

Identifiera barriärer och främjare för målbeteendet

Strategi

Utforma insatsen med hjälp av evidensbaserade beteendeförändringstekniker

Implementering

Välj leveransformat och implementera insatsen i den givna kontexten

Utvärdering

Utvärdera insatsen och sprid viktiga lärdomar

Minskad nedskräpning för FTI

Experiment för FTI 2021 för att utvärdera vilka budskap som kan minska nedskräpning och öka fyllnadsgrad.

Prompten "Är det där en förpackning?" kombinerat med information om den ekonomiska kostnaden om 150 miljoner kronor om året gav en förbättring på 17,6 procent jämfört med kontrollstationerna.

Det motsvarar en minskning av städkostnader om 25 miljoner kronor per år.

Projektet

Bakgrund
Projektplan
Arbetsmoment

Bakgrund

Projektet syftar till att ta fram lösningar som påverkar hyresgästers el- och energianvändning.

Lösningssytor är i huvudsak digitala gränssnitt som Vitec ansvarar för.

Projektet utgår från NBG:s projektramverk som systematiskt utforskar dem målbeteenden lösningarna är tänkta att påverka för att därefter skapa lösningar utifrån evidensbaserade tekniker.

Lösningarna implementeras genom experiment mot hyresgäster i Laholmshem och Väsby.

Laholmshem och Väsbyhem bidrar med respondenter för beteendereduktion och beteendediagnosen.

Projektet i beteendetermer

Beteendeutmaning: Hyresgäster i flerfamiljshus använder för mycket energi (el, varmvatten och/eller uppvärmning).

- Process
- ↓ **Beteendereduktion (dec-jan)**
Hitta projektets målbeteenden och utfallsmått.
 - ↓ **Beteendediagnos (jan-feb)**
Skapa en systematisk förståelse för projektets målbeteenden.
 - ↓ **Strategi (feb-april)**
Ta fram 1-3 koncept utifrån en uppsättning beteendeförändringstekniker i syfte att påverka projektets målbeteenden.
 - ↓ **Implementera (mar-maj)**
Införa koncepten på relevanta lösningsytor.
 - ✓ **Utvärdera (maj-juli)**
Kvantitativ och kvalitativ utvärdering för att se vilka koncept som påverkade projektets målbeteende, och för vem och vart störst effekt noterades.

Process

Beteendereduktion

Vad vill vi se hyresgästerna göra? Vilka beteenden är viktigast att påverka?

Beteendediagnos

Vad hindrar hyresgästerna från att genomföra dessa beteendeförändringar?

Process

Beteendereduktion

Vad vill vi se hyresgästerna göra? Vilka beteenden är viktigast att påverka?

Genomgång av forskningsläget

Intervjuer med sakkunniga och experter

Om hyresgäster:

- **tar kortare duschar och/eller**
- **hängtorkar istället för torktumlare sin tvätt.**

Då minskar vi den totala energiförbrukningen.

Beteendediagnos

Vad hindrar hyresgäster från att ta kortare duschar?

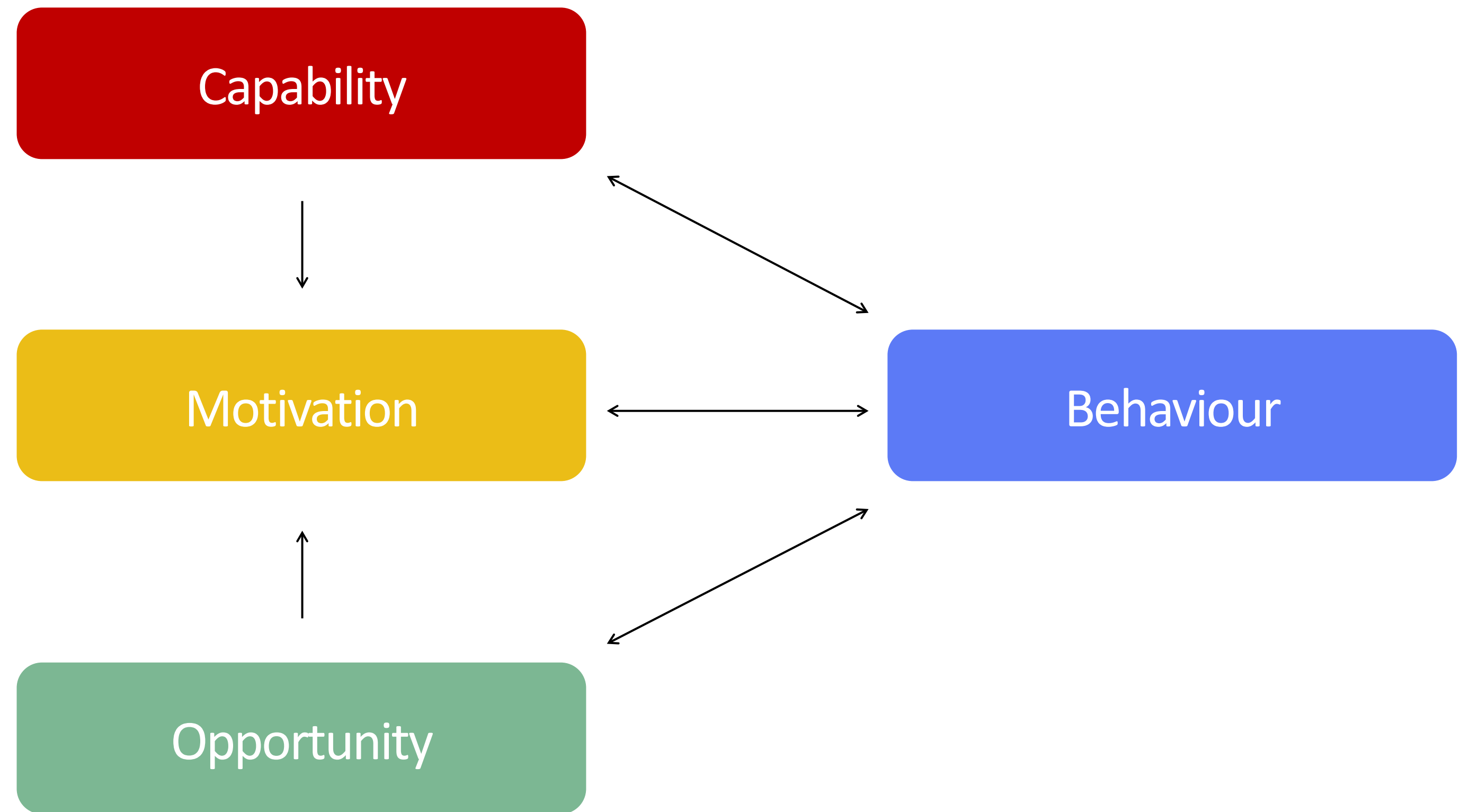
Beteendediagnos – vad är det?

Hjälper oss att förstå vad som hindrar målgruppen från att utföra målbeteendet

Hjälper oss även att ta reda på vad som kan främja målbeteendet

Resultatet från beteendediagnosen avgör urvalet av beteendeförändringstekniker (BCT:s) som inkluderas i lösningen.

COM-B:
Tre förutsättningar för att
beteende ska utföras

Barriärer för
mål beteendet

Capability

- Brist på kunskap om hur mycket energi man kan spara
- Tänker inte på sin duschtid

Opportunity

- "Avdrags"-inramning på varmvatten-förbrukning
- Varmvatten dolt/"inbakat" i hyran
- Ingen (uppfattad) ambition bland andra att ta korta duschar

Motivation

- Ingen intention att ta kortare duschar
- Känner inte att man borde ta kortare duschar
- Skönt att duscha
- Uppfattning att man redan tar korta duschar
- Duschtid sker på rutin
- Varmvattnet kostar inget extra

Citat från intervjuer

”Om jag hade behövt betala för varmvattnet, hade det påverkat mig direkt och fått mig att ta kortare duschar” – Respondent 8, kvinna

”Jag duschar så länge jag behöver, det får det ta den tid det tar.”
– Respondent 4, man

”Jag betalar för varmvattnet, men får alltid en rabatt varje månad. På min faktura brukar det att stå att det kostar 400-500 kronor men så får jag en rabatt på runt 200-250 kronor varje månad” –
Respondent 5, man

”Det skulle vara ganska enkelt att börja duscha kortare, men det blir ju på bekostnad av en härlig känsla och avkoppling” – Respondent 3, kvinna

Citat från intervjuer

”Jag får ett avdrag på varmvattnet på 255 kronor per månad, varför vet jag inte. Skulle avdraget försvinna skulle det bli märkbart på min räkning, och det tror jag skulle få mig att duscha kortare”. –

Respondent 12, kvinna

”Det hade väl inte varit någon jätteutmaning att duscha kortare. Man skulle kunna börja klocka sig själv med en timer och korta ner duschtiden” – Respondent 8, kvinna

”Säg att om jag skulle spara åtminstone 500 kr i månaden så skulle jag nog korta min duschtid till att bara att tvätta av mig”. – Respondent 6, man

”Egentligen är det så att man har en viss rutin när man duschar, det tar lika lång tid varje gång och man har vant in sig hur snabbt man gör saker och hur länge” – Respondent 13, kvinna

- Process
- ↓ **Beteendereduktion (dec-jan)**
Hitta projektets målbeteenden och utfallsmått.
 - ↓ **Beteendediagnos (jan-feb)**
Skapa en systematisk förståelse för projektets målbeteenden.
 - ↓ **Strategi (feb-april)**
Ta fram 1-3 koncept utifrån en uppsättning beteendeförändringstekniker i syfte att påverka projektets målbeteenden.
 - ↓ **Implementera (mar-maj)**
Införa koncepten på relevanta lösningsytor.
 - ✓ **Utvärdera (maj-juli)**
Kvantitativ och kvalitativ utvärdering för att se vilka koncept som påverkade projektets målbeteende, och för vem och vart störst effekt noterades.

Sammanfattning

- Beteendeinsikter och beteendefokuserade lösningar är snabbt växande i Sverige och globalt.
- El och energiförbrukning kan förstås från ett beteendeperspektiv.
- Under våren och försommaren kommer piloterna att rullas ut och utvärderas. Så håll utkik efter resultaten!

Nordic | Behaviour | Group®

Tack!

Appendix

Medlemskapet intygar

Krav på relevant akademisk och yrkesmässig erfarenhet

Upprätthållande av de högsta standarderna i kompetens, kunskap,
etiskt uppförande och praxis

Upprätthållande av kvalitén inom tillämpad beteendevetenskap

Aktivt främjande av disciplinens viktigaste insikter och tillämpningar

CERTIFIED MEMBER

GAABS